KKU Journal for Public Health Research
Vol.17 No.3 July – September 2024

วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 เดือน กรกฎาคม – กันยายน 2567

นิพนธ์ต้นฉบับ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

จันทร์มณี อำคา[(1)], ประจักร บัวผัน[(2)], นครินทร์ ประสิทธิ์[(2)], สุรชัย พิมหา[(2)]*

วันที่ได้รับต้นฉบับ: 25 มีนาคม 2567
วันที่ตอบรับการตีพิมพ์: 13 สิงหาคม 2567

** ผู้รับผิดชอบบทความ*
(1) นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
(2) สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข การส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวางครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 248 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 139 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 12 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษา พบว่า ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับบรรยากาศองค์การ และระดับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.25 (S.D.=0.47), 4.30 (S.D.=0.47) และ 4.33 (S.D.=0.44) ตามลำดับ และพบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ บรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ บรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม สามารถร่วมกันในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ76.7 (R^2=0.767, p-value<0.001)

คำสำคัญ: *ปัจจัยแห่งความสำเร็จ, บรรยากาศองค์การ, การป้องกันควบคุมโรคติดต่อ*

KKU Journal for Public Health Research
Vol.17 No.3 July – September 2024

วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปีที่ 17 ฉบับที่ 3 เดือน กรกฎาคม – กันยายน 2567

Original Article

Key Success Factors and Organizational Climate Affecting the Prevention and Control of Communicable Diseases Among Public Health Officers at Sub-District Health Promoting Hospitals in Khon Kaen Province

Chanmanee Amkha[(1)], Prachak Bouphan[(2)], Nakarin Prasit[(2)], Surachai Phimha[(2)]*

Received Date: March 25, 2024
Accepted Date: August 13, 2024

** Corresponding author*
(1) Master of Public Health Student in Public Health Administration, Faculty of Public Health Khon Kaen University
(2) Department of Public Health Administration, Health Promotion, and Nutriton, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

Abstract

This cross-sectional analytical research aimed to study key success factors and organizational climate taffecting the prevention and control of communicable diseases among public health officers at sub-district health promoting hospitals in Khon Kaen Province, Thailand. A set of 139 health personnel at sub-district health promoting hospitals was randomly selected by systematic random sampling technique from 248 populations. Data was collected by questionnaire for quantitative data, and used in-depth interview guidelines to collect qualitative data. Data analysis was performed by descriptive and inferential statistics at a signifcance level of 0.05. The results showed that the overall level of critical success factors, organizational climate and the level of work on prevention and control of infectious diseases were at a high level with averages of 4.25 (S.D.=0.47), 4.30 (S.D.=0.47) and 4.33 (S.D.=0.44), respectively. Three variables consisted of the organizational climate; responsibility dimension, The organizational climate; operational standard dimensions, and critical success factors; operations in areas where there is readiness and willingness to participate are affected and can be shared. Predicting the performance of communicable disease prevention and control of public health personnel at sub-district health promotion. Hospitals in Khon Kaen province at 76.7 percent (R^2=0.767, p-value<0.001).

***Keywords*:** *Key Success Factors, Qrganizational Climate, The Prevention and Control of Communicable Diseases*

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป็นแผนพัฒนาให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่างๆ เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และเป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยการปฏิรูประบบเฝ้าระวังและบริหารจัดการโรคระบาดและภัยคุกคามสุขภาพ เพื่อปรับโครงสร้างการเฝ้าระวังและบริหารจัดการโรคระบาดและภัยคุกคามสุขภาพของประเทศที่เป็นเอกภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) นอกจากนี้กระทรวงสาธารณสุขได้วางกรอบแนวคิดให้มีความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี สนับสนุนและสร้างความตระหนักรู้ในการสร้างเสริมสุขภาพ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพที่เหมาะสมตามช่วงวัย ตลอดจนการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยมีสุขภาพแข็งแรง และลดอัตราการเจ็บป่วยโรคเรื้อรัง (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานกระทรวงสาธารณสุข, 2564) กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ.2548 มีเจตนารมณ์ขอบเขต เพื่อป้องกัน คุ้มครอง ควบคุม และตอบโต้ทางด้านสาธารณสุขต่อการแพร่กระจายของโรคติดต่อและภัยสุขภาพระหว่างประเทศ โดยวิธีการที่เหมาะสมกับสภาวะเสี่ยงด้านสาธารณสุข ได้กำหนดข้อตกลงระหว่างประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลก มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจจับการระบาดของโรคหรือภัยคุกคามด้านสาธารณสุข วางมาตรการป้องกันควบคุมโรค ลดผลกระทบต่อการเดินทางและขนส่งระหว่างประเทศ บังคับใช้เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2550 เป็นกลไกสำคัญในการรับมือกับโรคและภัยคุกคามที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพของประชาชน (สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2561) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขผู้รับผิดชอบงานเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งเป็นแกนหลักในการปฏิบัติงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเครือข่ายระดับตำบล ต้องมุ่งเน้นการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค หยุดการแพร่ระบาดของโรคและภัยสุขภาพตามมาตรฐานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วเครือข่ายระดับตำบล ที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ชุมชน หมู่บ้าน ตำบลได้อย่างรวดเร็ว (กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2563) จากการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ จังหวัดขอนแก่น ปี 2565 งานระบาดวิทยา กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ ได้รับบัตรรายงานโรคที่ต้องเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา 10 อันดับโรคแรก จากการรายงานของโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โรงพยาบาลศรีนครินทร์ และโรงพยาบาลเอกชน ผ่านโปรแกรม R506 จำนวนทั้งสิ้น 49,559 ราย มีรายงานผู้เสียชีวิต 1 ราย ซึ่ง 5 อันดับโรคแรก ได้แก่ โรคท้องเสียแบบเฉียบพลัน จำนวนผู้ป่วย 17,649 คน คิดเป็นอัตราป่วย 978.66 ต่อประชากรแสนคน โรคไข้ไม่ทราบสาเหตุ จำนวนผู้ป่วย 12,851 คน คิดเป็นอัตราป่วย 712.61 ต่อประชากรแสนคน โรคปอดอักเสบจากการติดเชื้อ จำนวนผู้ป่วย 8,718 คน คิดเป็นอัตราป่วย 483.43 ต่อประชากรแสนคน โรคมือเท้าปาก จำนวนผู้ป่วย 3,203 คน คิดเป็นอัตราป่วย 177.61 ต่อประชากรแสนคน และโรคอาหารเป็นพิษ จำนวนผู้ป่วย 3,135 คน คิดเป็นอัตราป่วย 173.84 ต่อประชากรแสนคน ส่วนสถานการณ์โรคติดต่อที่สำคัญ ได้แก่ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และโรคไข้เลือดออก จังหวัดขอนแก่น ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก จำนวนทั้งสิ้น 420 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 23.29 ต่อประชากรแสนคน จากอุบัติการณ์การเกิดโรคพบว่ายังมีการรายงานโรคที่ต้องเฝ้าระวัง และพบโรคติดต่ออุบัติใหม่เกิดขึ้น ซึ่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ได้มีการดำเนินงานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โดยเครือข่ายเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับอำเภอในปี พ.ศ.2555 และเพื่อให้สอดคล้องกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 จังหวัดขอนแก่น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ได้แก่ 1) ด้านการทำงานเป็นทีม 2) ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข 3) ด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน 4) ด้านผลงานในการปฏิบัติงาน การรายงานข้อมูลทันเวลา คุณภาพการควบคุมโรคและสอบสวนโรค ความครบถ้วนของข้อมูลในการสอบสวนโรค ความเร็วในการสอบสวนโรค และ 5) ด้านการตอบโต้สถานการณ์ในภาวะฉุกเฉินของทีมตระหนักรู้สถานการณ์ (Situation Awareness Team; SAT) และทีมสอบสวนโรค (Joint Investigation Team; JIT) ทีมมีความพร้อมปฏิบัติงานได้ทันที มีการซักซ้อมการประเมินสถานการณ์การระบาด มีการประเมินความเสี่ยงสถานการณ์ เพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์การเกิดโรค

และภัยสุขภาพ เป็นการป้องกันและควบคุมโรคให้ได้ทันท่วงที ไม่ให้เกิดการแพร่ระบาด ลดอัตราการป่วยและลดอัตราการเสียชีวิต (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น, 2565)

การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การขับเคลื่อนการดำเนินงานให้สำเร็จบรรลุเป้าหมายต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านเข้ามาเป็นส่วนประกอบ ปัจจัยแห่งความสำเร็จถือได้ว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ ช่วยส่งเสริมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การได้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 2) หน่วยงานทุกระดับให้การสนับสนุนและมีแผนงานสนับสนุน 3) การลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ 5) การพัฒนาภาพลักษณ์ของหน่วยบริการสาธารณสุข และ 6) ความเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย (ชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ, 2553) นอกจากปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ช่วยส่งเสริมในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์การได้แล้วนั้น การทำงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ เป็นปัจจัยส่งเสริมด้านการปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความสามารถ เกิดความยึดมั่นผูกพันในองค์การ และมีความพึงพอใจกับงานที่ทำทฤษฎีบรรยากาศองค์การได้อธิบายปัจจัยที่จะสร้างเสริมในการปฏิบัติงานมี 9 มิติ ประกอบด้วย 1) มิติโครงสร้างขององค์การ 2) มิติความรับผิดชอบ 3) มิติความอบอุ่น 4) มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน 5) มิติการให้รางวัล 6) มิติการสนับสนุน 7) มิติความขัดแย้ง 8) มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 9) มิติความเสี่ยง (Litwin & Stringer, 1968)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อและต้องการสะท้อนปัญหาและสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้สามารถปฏิบัติงานในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อองค์การมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

2) ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับบรรยากาศองค์การ และระดับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

นิยามศัพท์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ หมายถึง ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาและให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพเป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

บรรยากาศองค์การ หมายถึง ลักษณะสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยและส่งเสริมกระตุ้นการปฏิบัติงานทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ หมายถึง การปฏิบัติงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ตามเกณฑ์มาตรฐานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว เครือข่ายระดับตำบล

สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การมีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional analytical Research) ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2567 ลำดับที่ 4.3.01 : 43/2566 เลขที่โครงการ HE 662239

- **การวิจัยเชิงปริมาณ**

กลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 248 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คำนวณขนาดตัวอย่าง ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐานของ Cohen (1988) ดังนี้

สูตร $N = \frac{\lambda(1-R^2_{Y.A,B})}{R^2_{Y.A,B}-R^2_{Y.A.}} + w$ ..... (1)

เมื่อ $\lambda = \lambda_L - \frac{1/V_L-1/V}{1/V_L-1/V_U}(\lambda_L - \lambda_U$..... (2)

ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้นำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปร จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ผลจากการคำนวณขนาดตัวอย่าง พบว่า n มีจำนวนเท่ากับ 139 คน ในกรณีตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 139 ตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic random sampling) เริ่มจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยนำรายชื่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดขอนแก่น ทั้งหมดจำนวน 248 คน มาเรียงตามสถานที่ปฏิบัติงาน หาช่วงระยะห่างของการเลือกตัวอย่าง โดยใช้สูตร I= N/n (วีนัส พีชวณิชย์, สมจิต วัฒนาชยากูล, & เบญจมาศ ตุลยนิติกุล, 2547) แล้วหาจุดเริ่มต้นของการสุ่ม โดยการสุ่มอย่างง่าย จึงทำการสุ่มอย่างเป็นระบบครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 139 ตัวอย่าง

- **เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ**

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 8 ข้อ ส่วนที่ 2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ จำนวน 30 ข้อ ส่วนที่ 3 บรรยากาศองค์การ จำนวน 45 ข้อ ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน 25 ข้อ ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ จำนวน 3 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบคำถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ชุดที่ 2 แนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ กำหนดประเด็นไว้ 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ จำนวน 1 ข้อ ส่วนที่ 2 เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การ จำนวน 1 ข้อ ส่วนที่ 3 เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อจำนวน 1 ข้อ

ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยนำแต่ละข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) พบว่าทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาช (Cronbrach's Alpha Coefficients) ได้ค่าความเชื่อมั่น ด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จ เท่ากับ 0.95 ด้านบรรยากาศองค์การ เท่ากับ 0.97 ด้านการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ เท่ากับ 0.93 และแบบสอบถามทั้งชุด 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

- **การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ**

กลุ่มบุคคลที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มบุคคลที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเลือกจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จังหวัดขอนแก่น ที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ดีที่สุด (Key Informant) จำนวน 12 คน ที่เป็นผู้ยินดีและให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี

เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ เป็นแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการนำเอาข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณที่พบปัญหา แล้วนำประเด็นปัญหามากำหนดแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นไว้ 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนที่ 3 แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนที่ 4 แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะจัดส่งแบบชี้แจงและแบบยินยอมไปให้อาสาสมัครทางไปรษณีย์พร้อมซองปิดแสตมป์จ่าหน้าถึงผู้วิจัย เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบยินยอมแล้วจึงนัดหมายเวลา และรูปแบบของการสัมภาษณ์ทางออนไลน์ เช่น โทรศัพท์, Line, Zoom และ Google Meet และนัดวันสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เข้าร่วมสัมภาษณ์ทั้งหมด 12 คนล่วงหน้า ซึ่งจะเลือกวันที่ผู้ให้การสัมภาษณ์สะดวก

คุณสมบัติ คือ บุคคลที่สามารถให้ข้อมูล มีประสบการณ์ในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีความเกี่ยวข้องและเข้าใจในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ดีที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording)

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วนำมาสรุปประเด็นโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

คุณลักษณะส่วนบุคคล ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 104 คน (ร้อยละ 74.8) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 38.8) มีอายุเฉลี่ย 36.94 ปี (S.D.=8.78 ปี) อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 59 ปี มีสถานภาพสมรส จำนวน 71 คน (ร้อยละ 51.1) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 109 คน (ร้อยละ 78.4) เป็นนักวิชาการสาธารณสุข จำนวน 68 คน (ร้อยละ 48.9) มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 20,001 บาท มากที่สุด จำนวน 53 คน (ร้อยละ 38.1) รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 28,327.37 บาท (S.D.=14,802.08 บาท) มีค่ามัธยฐาน 24,800 บาท รายได้ต่ำสุด 11,000 บาท รายได้สูงสุด 120,000 บาท มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อยู่ระหว่าง 1-5 ปี มากที่สุด จำนวน 56 คน (ร้อยละ 40.3) เฉลี่ย 9.81 ปี (S.D.=8.23 ปี) มีค่ามัธยฐาน 8 ปี ระยะเวลาปฏิบัติงานต่ำสุด 1 ปี

ระยะเวลาปฏิบัติงานสูงสุด 32 ปี ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคติดต่อจำนวน 99 คน (ร้อยละ 71.2) และจำนวนครั้งที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคติดต่อ 1–2 ครั้ง มีมากที่สุด จำนวน 76 คน (ร้อยละ 54.7) โดยเฉลี่ย 1.90 ครั้ง (S.D.=1.28 ครั้ง) มีค่ามัธยฐาน 1 ครั้ง ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคติดต่อต่ำสุด 1 ครั้ง ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันควบคุมโรคติดต่อสูงสุด 8 ครั้ง

ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.25 (S.D.=0.47) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.36 (S.D.=0.60) รองลงมาคือ ด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.26 (S.D.=0.54) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.11 (S.D.=0.64) รองลงมาคือ ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.25 (S.D.=0.62)

ระดับบรรยากาศองค์การของการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับบรรยากาศองค์การ พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.30 (S.D.=0.47) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มิติความอบอุ่น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.39 (S.D.=0.54) รองลงมา คือ มิติความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.36 (S.D.=0.50) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มิติความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.18 (S.D.=0.63) รองลงมาคือ มิติความขัดแย้งอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.23 (S.D.=0.59)

ระดับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.33 (S.D.=0.44) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.40 (S.D.=0.49) รองลงมาคือ ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.37 (S.D.=0.52) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการตอบโต้สถานการณ์ในภาวะฉุกเฉินของทีม SAT และทีม JIT อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.29 (S.D.=0.52) รองลงมา คือ ด้านผลงานในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.30 (S.D.=0.50)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r=0.778, p-value<0.001) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ภาพรวมบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r=0.823, p-value<0.001) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ มิติความรับผิดชอบ มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มิติโครงสร้างขององค์การ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ มิติการสนับสนุน มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มิติความเสี่ยง มิติความอบอุ่น มิติการให้รางวัล และมิติความขัดแย้ง ดังรายละเอียดตารางที่ 2

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise multiple linear regression analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ที่ถูกเลือกเข้าสมการ คือ บรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ (R^2=0.632, p-value<0.001) บรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน (R^2=0.085, p-value<0.001) และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม (R^2=0.050, p-value<0.001) ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05 ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันในการพยากรณ์และมีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 76.7 (R^2=0.767, p-value<0.001) ดังรายละเอียดตารางที่ 3

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย บางแห่งยังพบปัญหาในการประสานงาน เนื่องจากสถานการณ์การดำเนินงานที่เปลี่ยนไปจากการถ่ายโอนภาระกิจ สายบังคับบัญชาเปลี่ยนไป ทำให้การประสานงานขาดความคล่องตัว ต้องเพิ่มขั้นตอนระยะเวลาในการประสานงาน ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนงานมีความล่าช้า และในบางประเด็นของการประสานความร่วมมือระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่ายมีความคลาดเคลื่อน ส่งผลให้การเตรียมพื้นที่ให้มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ผู้บริหารในทุกระดับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชุม วางแผนการดำเนินงาน ทบทวนภาระกิจร่วมกันและมอบนโยบายให้กับผู้ปฏิบัติเพื่อยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานร่วมกัน

บรรยากาศองค์การ พบว่า มิติความเสี่ยงของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล พบว่ายังต้องการพัฒนาด้านการค้นหาปัญหาและความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน หน่วยงานมีการติดตาม และประเมินผลความเสี่ยงในการปฏิบัติงานแต่ยังขาดความต่อเนื่อง บางหน่วยงานยังขาดการติดตาม และประเมินผลความเสี่ยง ดังนั้น ผู้บริหารทุกระดับต้องให้ความสำคัญในการค้นหาความเสี่ยงในหน่วยงาน ต้องมีการประชุมอบรมให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของตนเองได้ แล้วนำมาวิเคราะห์ ทบทวน และตามรอยปัญหา ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เพื่อจัดทำแผน และร่วมหาแนวทางในการเฝ้าระวังความเสี่ยงให้เป็นปัจจุบันและมีความต่อเนื่อง

การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า ในการเตรียมความพร้อมตอบโต้สถานการณ์ในภาวะฉุกเฉินหน่วยงานมีการจัดตั้งทีม โดยมีคำสั่งแต่งตั้งยึดตามแนวทางมาตรฐานทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว ยังคงมีหน่วยงานส่วนใหญ่ที่ไม่ได้มีการทบทวน และจัดตั้งทีมตระหนักรู้สถานการณ์และทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรค เนื่องจากในการดำเนินการจริงในพื้นที่ เมื่อเกิดการระบาดของโรคยังคงเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ที่เป็นแกนหลักของทีมทำหน้าที่ในการดำเนินงานทั้งในบทบาทของทีมตระหนักรู้สถานการณ์ และทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรค เนื่องจากหน่วยงานมีอัตรากำลังไม่เพียงพอ ทำให้เจ้าหน้าที่หนึ่งคนต้องรับผิดชอบงานหลายหน้าที่ ดังนั้น ผู้บริหารทุกระดับต้องร่วมกันวางแผนเรื่องอัตรากำลัง และหาแนวทางในการวางมาตรการเพื่อเตรียมความพร้อมตอบโต้สถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน เช่น การพัฒนาบุคลากร การจัดตั้งทีมตระหนักรู้สถานการณ์ และทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรคในระดับโซนพื้นที่ของอำเภอ ซึ่งถ้ามีการระบาดเกิดขึ้นในพื้นที่ ผู้บริหารสามารถสั่งการทีมระดับโซนให้ดำเนินการควบคุมโรค ซึ่งมีความพร้อมในการปฏิบัติงานได้ทันที รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์ และส่งผลให้การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อมีประสิทธิภาพสูงสุด

บทสรุปและอภิปรายผล

ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r=0.778, p-value<0.001) เนื่องจากปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นปัจจัยสำคัญที่นำพาองค์กรไปถึงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป็นการให้บริการสุขภาพแบบผสมผสานในการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพ และการคุ้มครองผู้บริโภค ให้แก่ประชากรทุกกลุ่มวัย ให้ครอบคลุมตามสภาพปัญหาสุขภาพของพื้นที่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งในการดำเนินงานผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนและติดตาม หน่วยงานมีแผนงานสนับสนุน มีความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ มีการพัฒนาภาพลักษณ์ รวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและภาคีเครือข่ายในพื้นที่ (ชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ, 2553) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูง กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r=0.893, p-value<0.001), (r=0.863, p-value<0.001), (r=0.821, p-value<0.001), (r=0.799, p-value<0.001), (r=0.732, p-value <0.001) (ชาญณรงค์ นัยเนตร & ประจักร บัวผัน, 2566; นรภัทร น้อยสุวรรณ์ & ประจักร บัวผัน, 2566; เกรียงไกร ทองทา & ประจักร บัวผัน, 2566; สิริพรรณ บุญที, ประจักร บัวผัน, & นพรัตน์ เสนาฮาด, 2566; ณัฐดนัย โคตรบรรเทา, มกราพันธุ์ จูฑะรสก, & ประจักร บัวผัน, 2566) ตามลำดับ เนื่องจากปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้น มักจะมีปัจจัยด้านภาระงานเข้ามาเกี่ยวข้องรวมถึงความแตกต่างของบริบทพื้นที่ที่เป็นปัญหาต่างๆ และยังต้องดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้ความสำคัญกับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการทำงานที่แตกต่างกันไป ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับงานวิจัยอื่นที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r=0.700, p-value<0.001), (r=0.681, p-value<0.001), (r=0.657, p-value<0.001), (r=0.582, p-value<0.001), (r=0.552, p-value<0.001) (กัญญารัตน์ จันทร์โสม, ประจักร บัวผัน, & มกราพันธุ์ จูฑะรสก, 2563; พงศธร โตสังวาลย์ & ประจักร บัวผัน, 2566; พัทธ์ชนก พุทธมนต์สิงห์, ประจักร บัวผัน, & ชัญญา อภิปาลกุล, 2562; รัชตะ พลเดช, สุวิทย์ อุดมพาณิชย์, & ประจักร บัวผัน, 2566; ณัฐพล โยธา, ประจักร บัวผัน, & สุรชัย พิมหา, 2562) ตามลำดับ

ภาพรวมบรรยากาศองค์การ มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r=0.823, p-value<0.001) เนื่องจากบรรยากาศองค์การเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก การรับรู้ของบุคลากรภายในหน่วยงานเกี่ยวกับหน่วยงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ในการปฏิบัติงานที่ใช้ร่วมกันของบุคลากรในหน่วยงาน บรรยากาศองค์การถือเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งในการดำเนินงานต้องมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการสนับสนุน รวมถึงมีการสร้างความเข้าใจ ความอบอุ่น ลดปัญหาความขัดแย้งในหน่วยงาน และที่สำคัญต้องมีการสร้างขวัญกำลังใจการให้รางวัลแก่บุคลากรในหน่วยงานให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ (Litwin & Stringer, 1968) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า บรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับสูง กับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r=0.863, p-value<0.001), (r=0.837, p-value<0.001), (r=0.792, p-value<0.001), (r=0.786, p-value<0.001), (r=0.778, p-value<0.001) (ศรัณยา พันธุ์โยธา & ประจักร บัวผัน, 2564; นัฐรินทร์ ช่างศรี & ประจักร บัวผัน, 2564; พรรษา อินทะรัมย์ & ประจักร บัวผัน,

2565; ณัฐธิดา ประเสริฐรัมย์, มกราพันธุ์ จูฑะรสก, & ประจักร บัวผัน, 2566; บุษบา แสงสุวรรณ, นครินทร์ ประสิทธิ์, นพรัตน์ เสนาฮาด, & สุรชัย พิมหา, 2566) ตามลำดับ เนื่องจากบรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลนั้น ในแต่หน่วยงานมีบริบทและหลักการบริหารที่แตกต่างกัน และอาจมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ รวมถึงทรัพยากรต่างๆ ทำให้บรรยากาศองค์การในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีความแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องในระดับที่แตกต่างกับงานวิจัยอื่นที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า บรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.673$, p-value<0.001), ($r=0.648$, p-value<0.001), ($r=0.600$, p-value<0.001), ($r=0.592$, p-value<0.001), ($r=0.532$, p-value<0.001) (สุขสันต์ สลางสิงห์ & ชนะพล ศรีฤาชา, 2562; นิชาภา หลังแก้ว & ชนะพล ศรีฤาชา, 2564; ณัฐพล โยธา, ประจักร บัวผัน, & สุรชัย พิมหา, 2562; เสาวณีย์ ม่วงนิล และคณะ, 2566; นิลุบล ดีพลกรัง, ประจักร บัวผัน, & สุรชัย พิมหา, 2563) ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ บรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ ($R^2=0.632$, p-value<0.001) บรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($R^2=0.085$, p-value<0.001) และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ($R^2=0.050$, p-value<0.001) จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 76.7 ($R^2=0.767$, p-value<0.001) เนื่องจากในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ซึ่งหมายถึง การสร้างบรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ เป็นการแสดงถึงลักษณะของสภาพแวดล้อมที่บุคลากรมีการรับรู้ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากร รับรู้รายละเอียดของงานที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนความมีอิสระของการตัดสินในการทำงาน (Litwin & Stringer, 1968)) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า บรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ($R^2=0.610$, p-value<0.001), ($R^2=0.500$, p-value<0.001), ($R^2=0.496$, p-value<0.001), ($R^2=0.459$, p-value<0.001), ($R^2=0.393$, p-value<0.001) (เสาวณีย์ ม่วงนิล และคณะ, 2566; จินตนา กีเกียง & ประจักร บัวผัน, 2562; พัชรินทร์ พรมดอนก่อ, 2564; ดัชนีวรรณ สัตย์ธรรม & ชนะพล ศรีฤาชา, 2562; เชษฐกิตติ์ บุณพสิษฐโศธิน & ชนะพล ศรีฤาชา, 2564) และเนื่องจากบรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ จะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่สามารถรับรู้ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย การตัดสินใจในการปฏิบัติงานตลอดจนการแก้ไขปัญหา หากไม่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ อาจส่งผลต่อการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งในแต่ละหน่วยงานมีบริบทที่แตกต่างกันทำให้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานแตกต่างกันจึงส่งผลให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งมีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า บรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (ณัฐธิดา ประเสริฐรัมย์, มกราพันธุ์ จูฑะรสก, & ประจักร บัวผัน, 2566; บุษบา แสงสุวรรณ และคณะ, 2566; นิชาภา หลังแก้ว และชนะพล ศรีฤาชา, 2564; นัฐรินทร์ ช่างศรี & ประจักร บัวผัน, 2564; ศรัณยา พันธุ์โยธา & ประจักร บัวผัน, 2564) ในส่วนการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้มีคุณภาพมาตรฐาน บรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน เป็นการแสดงถึงลักษณะของ

สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่บุคลากรมีการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ เกณฑ์มาตรฐาน และเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์การ (Litwin & Stringer, 1968) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า บรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีผลต่อการปฏิบัติงาน (R^2=0.752, p-value<0.001), (R^2=0.689, p-value<0.001), (R^2= 0.670, p-value<0.001), (R^2=0.541, p-value<0.001), (R^2=0.514, p-value<0.001) (ศรัณยา พันธุ์โยธา & ประจักร บัวผัน, 2564; ทวีเลิศ ชายงาม, ประจักร บัวผัน, & สุรชัย พิมหา, 2561; ณัฐธิดา ประเสริฐรัมย์, มกราพันธุ์ จูฑะรสก, & ประจักร บัวผัน, 2566; นิลุบล ดีพลกรัง, ประจักร บัวผัน, แ& สุรชัย พิมหา, 2563; ณัฐพล โยธา, ประจักร บัวผัน, & สุรชัย พิมหา, 2562) และเนื่องจากบรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน จะต้องมีกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงาน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ มีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งมีความสำคัญสำหรับองค์กรทุกองค์กร ซึ่งในแต่ละหน่วยงานมีบริบทที่แตกต่างกันทำให้ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานแตกต่างกัน จึงส่งผลให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งมีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า บรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงานไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (บุษบา แสงสุวรรณ และคณะ, 2566; เสาวณีย์ ม่วงนิล และคณะ, 2566; พรรษา อินทะรัมย์ & ประจักร บัวผัน, 2565; นัฐรินทร์ ช่างศรี & ประจักร บัวผัน, 2564; นิชาภา หลังแก้ว & ชนะพล ศรีฤชา, 2564) และปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น คือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม (R^2=0.050, p-value<0.001) เนื่องจากปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมเป็นการแสดงถึงการบริหารจัดการ การดำเนินงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการมีส่วนร่วมเตรียมบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ร่วมศึกษาวิธีการดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรค และกำหนดขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ ทราบแนวทางการดำเนินงาน และความร่วมมือในหน่วยงาน ทั้งนี้ การประชุมชี้แจง การจัดทำประชาคมและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการแสดงความต้องการของประชาชนและผู้รับบริการในการดำเนินงานและแก้ปัญหาของพื้นที่ ถือได้ว่าเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติงานด้วยความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม (ชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ, 2553) ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมมีผลต่อการปฏิบัติงาน (R^2=0.835, p-value <0.001), (R^2=0.834, p-value<0.001), (R^2=0.797, p-value<0.001), (R^2=0.758, p-value<0.001), (R^2= 0.698, p-value<0.001) (พีรยุทธ แสงตรีสุ และคณะ, 2566; ชาญณรงค์ นัยเนตร & ประจักร บัวผัน, 2566; อภิญญา ปุ้งมา และคณะ, 2567; ศิรินภา ภูชาดา, มกราพันธ์ จูฑะรสก, & ประจักร บัวผัน, 2566; เจริญรัตน์ บุญที & ประจักร บัวผัน, 2566) ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่มีการบริหารจัดการ มีส่วนร่วมดำเนินการปฏิบัติงานเพื่อแก้ปัญหาเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรค และกำหนดขอบเขตระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ ทราบแนวทางการดำเนินงาน และความร่วมมือในหน่วยงานนั้นมีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานที่ต่างกันออกไป ทำให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน จึงส่งผลให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยซึ่งมีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (จักรกฤษณ์ อาสาสะนา และคณะ, 2566; ณัฐดนัย โคตรบรรเทา, มกราพันธุ์ จูฑะรสก, & ประจักร บัวผัน, 2566; นรภัทร น้อยสุวรรณ์ & ประจักร บัวผัน, 2566; พงศธร โตสังวาลย์ & ประจักร บัวผัน, 2566; สิริพรรน บุญที, ประจักร บัวผัน, & นพรัตน์ เสนาฮาด, 2566)

ข้อเสนอแนะหรือการนำไปใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดขอนแก่น

1) ควรให้ความสำคัญกับการมอบหมายงานที่รับผิดชอบในการป้องกันควบคุมโรคติดต่อให้บุคลากร ให้ชัดเจน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหา รับผิดชอบต่อความผิดพลาดในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และส่งเสริมให้มีการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2) ควรมีการส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดความท้าทายมากกว่าเดิม และพัฒนาศักยภาพรวมถึงเพิ่มสมรรถนะในการทำงานของบุคลากรเพื่อส่งผลต่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) ควรมีการสนับสนุนการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนและภาคีเครือข่าย ส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างชุมชนของภาคีเครือข่ายให้เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข. (2558). **ตัวชี้วัดระดับการพัฒนาเครือข่ายสุขภาพระดับอำเภอที่เชื่อมโยงระบบบริการปฐมภูมิกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ.** นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข.

กระทรวงสาธารณสุข. (2564). **แผนปฏิบัติราชการกระทรวงสาธารณสุข ปี 2565.** นนทบุรี: กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2563). **มาตรฐานและแนวทางปฏิบัติงานทีมเฝ้าระวังสอบสวนควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ปี 2563**. กรงเทพฯ: แคนนา กราฟฟิค.

เกรียงไกร ทองทา, & ประจักร บัวผัน. (2566). ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการบริหารจัดการวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี. **วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น, 30**(3), 13-25.

จักรกฤษณ์ อาสาสะนา, ประจักร บัวผัน, มกราพันธุ์ จูฑะรสก, & ธนมณฑชนก พรพมพินิจ. (2566). ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของทีมหมอครอบครัวในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. **วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา), 23**(2), 184-197.

ชาญณรงค์ นัยเนตร, & ประจักร บัวผัน. (2566). ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดหนองบัวลำภู. **วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา), 23**(2), 211-223.

ชูชัย ศุภวงศ์, สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์, ลัดดา ดำริการเลิศ, สุพัตรา ศรีวณิชากร, เกษม เวชสุทรานนท์, & ศุภกิจ ศิริลักษณ์. (2553). **คู่มือการให้บริการของ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล.** กรุงเทพฯ: ทีคิวพี.

ณัฐพล โยธา, ประจักร บัวผัน, & สุรชัย พิมหา. (2562). ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. **วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา), 19**(1), 149-160.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8.** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พรรษา อินทะรัมย์, & ประจักร บัวผัน. (2565). บรรยากาศองค์การและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดมหาสารคาม. **วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา), 22**(2), 201-212.

รัชตะ พลเดช, สุวิทย์ อุดมพาณิชย์, & ประจักร บัวผัน. (2566). ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ จังหวัดขอนแก่น. **วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น, 30**(3), 159-170.

วีนัส พีชวณิชย์, สมจิต วัฒนาชยากุล, & เบญจมาศ ตุลยนิติกุล. (2547). **สถิติพื้นฐานสำหรับนักสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: เอ็กซเปอร์เน็ท.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570.** กรุงเทพฯ: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น. (2565). **รายงานประจำปี 2565**. ขอนแก่น: งานระบาดวิทยา กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น.

สำนักงานราชบัณฑิตสภา. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2561). **กฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ.2548**. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค.

สำเริง จันทร์สุวรรณ, & สุวรรณ บัวทวน. (2547). **ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์.** ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เสาวณีย์ ม่วงนิล, นครินทร์ ประสิทธิ์, สุรชัย พิมหา, นพรัตน์ เสนาฮาด, สุพัฒน์ กองศรีมา, ศรัณยา พันธุ์โยธา, & ณัฐกร นิลเนตร. (2566). สุนทรียทักษะภาวะผู้นำและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. **วารสารศูนย์อนามัยที่ 9, 17**(3), 942-945.

อภิญญา ปุ้งมา และประจักร บัวผัน. (2567). สุนทรียทักษะภาวะผู้นำและปัจจัยแห่ความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานทีมเฝ้าระวังสอบสวนโรคเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. **วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรค ที่ 7 ขอนแก่น, 31**(1), 134-148.

Cohen, J. (1988). **Statistical power analysis for the behavior sciences** (2nd ed.). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Elifson, K. W., Runyon, R. P., & Haber, A. (1990). **Fundamentals of social statistics** (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.

Likert, R. (1967). **The human organization: Its management and values.** New York: McGraw-Hill.

Litwin, G. H., & Stringer, R. A. (1968). **Motivation and Organizational Climate**. Boston: Dvivision of Research Havard University.

ตารางที่ 1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ				
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	95% CI		P-value	ระดับความสัมพันธ์
		Lower	Upper		
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	**0.778**	**0.704**	**0.847**	**< 0.001**	**สูง**
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	0.496	0.319	0.673	< 0.001	ปานกลาง
2. หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	0.630	0.524	0.722	< 0.001	ปานกลาง
3. การลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.689	0.573	0.797	< 0.001	ปานกลาง
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.693	0.576	0.787	< 0.001	ปานกลาง
5. การพัฒนาภาพลักษณ์ของหน่วยบริการสาธารณสุข	0.702	0.605	0.786	< 0.001	ปานกลาง
6. ความเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย	0.550	0.441	0.683	< 0.001	ปานกลาง

95% CI = 95% confidence interval

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างบรรยากาศองค์การกับการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

บรรยากาศองค์การ	การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ				
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	95% CI		P-value	ระดับความสัมพันธ์
		Lower	Upper		
บรรยากาศองค์การ	**0.823**	**0.747**	**0.884**	**< 0.001**	**สูง**
1. บรรยากาศองค์การมิติโครงสร้างขององค์การ	0.720	0.634	0.789	< 0.001	สูง
2. บรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ	0.795	0.735	0.856	< 0.001	สูง
3. บรรยากาศองค์การมิติความอบอุ่น	0.665	0.538	0.766	< 0.001	ปานกลาง
4. บรรยากาศองค์การมิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	0.694	0.572	0.792	< 0.001	ปานกลาง
5. บรรยากาศองค์การมิติการด้านให้รางวัล	0.646	0.521	0.751	< 0.001	ปานกลาง
6. บรรยากาศองค์การมิติการสนับสนุน	0.697	0.578	0.813	< 0.001	ปานกลาง
7. บรรยากาศองค์การมิติความขัดแย้ง	0.616	0.471	0.732	< 0.001	ปานกลาง
8. บรรยากาศองค์การมิติมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	0.782	0.700	0.848	< 0.001	สูง

95% CI = 95% confidence interval

ตารางที่ 3 ค่าสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ตัวแปร	B	95% CI		p-value	R^2	R^2 change
		Lower	Upper			
1. บรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบ	0.295	0.179	0.411	<0.001	0.632	-
2. บรรยากาศองค์การมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	0.321	0.222	0.421	<0.001	0.717	0.085
3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.200	0.126	0.274	<0.001	0.767	0.050
ค่าคงที่ 0.819, F=147.999, p–value<0.001, R2=0.767						

B = Coefficient, 95% CI = 95% confidence interval, F = F-Test, R2 = R Square, R2change = R Square Change